

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 601

гр. Стара Загора, 08.05.2026 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, I ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в закрито заседание на осми май през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Даниела К. Телбизова-Янчева

Членове: Николай Ил. Уруков
Атанас Д. Атанасов

като разгледа докладваното от Николай Ил. Уруков Въззивно частно гражданско дело № 20265500500016 по описа за 2026 година

Производството е по реда на чл.413, ал.2 от ГПК.

Образувано е по частна жалба на г-жа В. Х. Г. с ЕГН *****, действаща чрез пълномощника си адв. Д. Л. Л. - САК, против Разпореждане № 2992/11.12.2025г., постановено по ч.гр.д № 1603 по описа за 2025г. на Чирпански районен съд, с което е отхвърлено заявлението на частния жалбоподател за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК срещу длъжника „И.Т.Д.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., *** и длъжника К. А. Д., ЛНЧ ***** за парично вземане в общ размер на 22 651.44 лв., произтичащо от неизпълнено задължение по Договор за договор за наем от 01.05.2017 г., сключен между наемодателя заявител и длъжниците - „И.Т.Д.“ ЕООД като наемател и К. А. Д. като солидарен наемател.

Частният жалбоподател излага доводи за неправилност на обжалваното разпореждане, в обжалваната му част, поради постановяването му при неправилно приложение на закона и необоснованост.

С обжалваното Разпореждане Районния съд отхвърля подаденото от тях заявление за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК с вх. № 7617/08.12.2025г., **в частта му** досежно претенцията за неустойка върху незаплатени задължения за наем за месеците февруари-май 2024 година, ведно със законната лихва върху тази сума, произтичаща от Договор за наем от 01.05.2017 година, както и **в частта му** досежно претендираните от нас разноски за размера над 509.89 лв. до общо претендирания такъв от 2109.03 лв.

Считат обжалваното Разпореждане с № 2992/11.12.2025г., постановено от Районен съд - Чирпан, IV състав, по частно гражданско дело № 1603/2025г, за незаконосъобразно, доколкото е недопустимо, необосновано и неправилно. Молят да се обезсили, респ. да се отмени обжалваното Разпореждане, като

вместо него се постанови Определение, с което да се разпорежи издаването на Заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК досежно претенцията за неустойка върху незаплатени задължения за наем за месеците февруари-май 2024 година в размер на 17 175.12 лв., ведно със законната лихва върху тази сума, произтичаща от Договор за наем от 01.05.2017 година, както и в частта му досежно претендиралите от тях разноски за размера над 509.89 лв. до общо претендиралия такъв от 2109.03 лв.

Съображенията им за това, по-конкретно, са следните, подробно изложени в обстоятелствената част на частната жалба.

Претендира се отмяната му и постановява издаването на заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 от ГПК в отхвърлителната му част и присъждането на разноски за държавна такса.

Подробните съображения за това са изложени в частната жалба на частния жалбоподател.

Въззивният съд, след като обсъди оплакванията в частната жалба и материалите от първоинстанционното дело, намери за установено от фактическа страна следното:

Първоинстанционното производство е образувано по подаденото заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК, вх. № 7617 от 08.12.2025 година при РС – Чирпан от заявителя и жалбоподател В. Х. Г., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр. С., ***, чрез адвокат Д. Л. Л. - САК, срещу длъжника „И.Т.Д.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., *** и длъжника К. А. Д., ЛНЧ ***** за парично вземане в общ размер на 22 651.44 лв., произтичащо от неизпълнено задължение по Договор за договор за наем от 01.05.2017 година, сключен между наемодателя заявител и длъжниците - „И.Т.Д.“ ЕООД като наемател и К. А. Д. като солидарен наемател и съдлъжник.

Претендира се парично вземане в общ размер на 22 651.44 лв., от които главница в размер на 5 476.32 лв. за неплатени задължения за наем за месец февруари, месец март, месец април и месец май 2024 година, ведно със законната лихва, считано от датата 08.12.2025 година върху тази сума и сума в размер на 17 175.12 лв., договорна неустойка върху незаплатените задължения за наем за посочените месеци ведно със законната лихва върху тази сума от 08.12.2025 година.

Към заявлението са приложени съответно и приети като писмени доказателства писмо, изходящ № 21344/15.04.2025 г. до К. А. Д., придружително писмо, изх. № 21343/15.04.2025 г. до И.Т.Д. ЕООД, Писмено Уведомление за прекратяване на договор за наем и Покана за изпълнение на парично задължение до длъжниците, Договор за наем от 01.05.2017 година, Договор за правни услуги от 11.11.2025 година, документ за внесена ДТ, както пълномощно и документа за внесената държавна такса.

Въззивната инстанция намира, че действително на 01.05.2017 г. е бил сключен индивидуален договор за наем на процесния недвижим имот.

Представен по делото е Договор за наем от 01.05.2017 година от който

е видно, че наемателят по договора е ЮЛ - търговско дружество „И.Т.Д.“ ЕООД. В договора е посочено и ФЛ - управляващ и представляващ на посоченото търговско дружество като солидарен наемател и съдлъжник, т.е. съдът не изследва въпроса относно потребителската защита по смисъла на чл. 410, ал. 2, т. 3 от ГПК, **тъй като качеството на лицата не попада под приложното поле на легалните дефиниции за потребител, както и съобразно постоянната практика на ВКС за физическите лица, които са свързани пряко или косвено с извършваната търговска дейност от дружеството.**

Съдът намира обаче, че клаузата за неустойката в договора за наем се явява нищожна клауза, тъй като за посочените четири месеца надхвърля с над 300 процента размера на главницата, като противоречаща на добрите нрави.

Съгласно чл. 22 от договора при неточно изпълнение от страна на наемателя при заплащане на наемната цена в срока по чл. 5, ал. 2 от настоящия договор, наемодателят има допълнително право на неустойка в размер на 0.5 процента на ден върху дължимата сума за целия срок на забавата.

При така установените обстоятелства съдът направи следните правни изводи:

Частната жалба е допустима, тъй като е подадена от процесуално-легитимирано лице, в предвидения срок за обжалване, срещу подлежащ на инстанционен контрол съдебен акт.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна, поради следните съображения:

Искането си за издаване на заповед за изпълнение заявителят е основал на Договор за наем от 01.05.2017 година от който е видно, че наемателят по договора е ЮЛ - търговско дружество и търговец „И.Т.Д.“ ЕООД. **поради което за него не следва да се прилагат правилата на Закона за защита на потребителите.**

Съгласно разпоредбата на чл. 411, ал.2 т.2 и т.3 от ГПК, заповед за изпълнение не се издава, ако искането е в противоречие със закона или се основава на неравнопавна клауза в договор, сключен с потребител или е налице обоснована вероятност за това.

При извършената служебна проверка по редовността на подаденото заявление по реда на чл. 411, ал. 2 от ГПК вр. чл. 410 от ГПК, съдът е констатирал, че същото е неоснователно поради противоречието му с добрите нрави и правилата на морала и е отхвърлил същото.

При изпълнение на правомощията си настоящият въззивен състав намира, че обжалваното разпореждане, в която заявлението за издаване на заповед за изпълнение за претендираните от жалбоподателя горепосочени суми на задължението е било отхвърлено от първоинстанционния съд, е правилно, т.к. съответства на материалния закон. Съдът намира, че в процесния случай за преценката на наличието на материалноправно

основание, от което заявителят черпи правата си, и изпълнението на задължението на първостепенния съд по реда на чл. 7 вр. чл. 26, ал. 2 от ГПК и чл. 27, ал. 1 от ГПК, първостепенния съд обосновано и законосъобразно е приел, че действително клаузата за неустойката в договора за наем се явява нищожна клауза, тъй като за посочените четири месеца надхвърля с над 300 процента размера на главницата, като противоречаща на добрите нрави.

Съгласно актуалното ТР под № 1/15.06.2010г., постановено по т.д. с №1/2009г. на ОСТК на ВКС, /т.3 от същото Тълкувателно Решение/, Върховният касационен съд е постановил, по принцип, че не е нищожна клаузата за неустойка, уговорена без краен предел или без фиксиран срок, до който тя може да се начислява.

Съгласно същото Тълкувателно решение нищожна поради накърняване на добрите нрави е клауза за неустойка, уговорена извън присъщите ѝ функции, като **преценката за нищожност поради накърняване на добрите нрави се прави за всеки конкретен случай към момента на сключване на договора.**

С оглед на горното са напълно обосновани изводите на първоинстанционния съд относно размера на натрупаната, но и прекомерна неустойка към датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение. В обжалваното Разпореждане съвсем правилно и мотивирано първоинстанционният съд неколккратно обосновава изводът си за нищожност именно с този прекалено висок размер на неустойката към датата на заявлението, без да е необходимо да издирва и посочва какъвто и да било порок на клаузата към датата на сключването на договора.

Също така именно във вменените му права, но и процесуални задължения по чл.7, чл.9 и чл.10 от ГПК първоинстанционният съд съвсем основателно въз основа на същите разпоредби, би могъл и служебно да направи такъв извод, доколкото, съгласно мотивите на горесцитираното Тълкувателно решение *„Преценката за нищожност на неустойката поради накърняване на добрите нрави следва да се прави за всеки конкретен случай към момента на сключване на договора, а не към последващ момент, като могат да бъдат използвани някои от следните примерно изброени критерии:*

*- естеството им на парични или на непарични и **размерът на задълженията, изпълнението на които се обезпечава с неустойка;***

- дали изпълнението на задължението е обезпечено с други правни способности- поръчителство, залог, ипотека и др.;

*- вид на уговорената неустойка (компенсаторна или мораторна) и **вида на неизпълнение на задължението - съществено или за незначителна негова част;***

*- **съотношението между размера на уговорената неустойка и очакваните от неизпълнение на задължението вреди;***

При конкретната преценка за нищожност на неустойката могат да се използват и други критерии, като се вземат предвид конкретните факти и обстоятелства за всеки отделен случай.

Неустойката в конкретния случай следва да се приеме за нищожна, тъй като единствената цел, за която е уговорена, излиза именно извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. Прекомерността на неустойката на практика я прави a priori нищожна поради накърняване на добрите нрави “.

С оглед на горното е очевидно, че първоинстанционният съд би могъл и служебно, по свой почин и без да разглежда становища и твърдения на страните по договора и допълнителните доказателства, да направи извод за нищожност на уговорена неустойка. Освен това се касае и за специално Заповедно производство по чл.410 от ГПК, където съдът разглежда заявлението в закрито съдебно заседание без участието на страните по делото.

Всъщност, видно от мотивите на обжалваното Разпореждане, първоинстанционният съд излага обосновани съображения за прекомерност на неустойката, което съвсем закономерно води и до нейната нищожност, макар и да обсъжда нейния размер и към датата на сезирането на съда със заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл.410 ГПК, както и разглежда положението и към датата на сключването на договора за наем. Последното е особено важно, тъй като уговорената неустойка между страните има обезщетителна, обезпечителна и санкционен характер, но съответно уговореният ѝ размер от 0,5 % на ден върху дължимата сума не само би могло да бъде счетен за противоречив с добрите нрави, но и действително този размер на неустойката се явява именно такъв /касае се за един размер на уговорената неустойка от 15 % на месец или **180 % на година**, което се явява действително един крайно завишен и прекомерен размер на процесната неустойка/.

Следва да се отбележи също така, че в настоящия случай би могло да се направи извода и за реална прекомерност на неустойката, макар и наемателя по договора за наем да е търговско дружество.

В този смисъл и съгласно Решение под № 74 от 21.06.2011 година на ВКС по гр.д. № 541 от 2010 година, IV ГО и Решение № 4/25.02.2009 г. по гр.д.№395/2008 г. по описа на ВКС, ТК, I ТО, задължителна съдебна практика, е прието, че по силата на чл.26, ал.1, предложение трето от ЗЗД нищожни са договорите, които накърняват добрите нрави. Прието, че накърняването на добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1, предложение трето от ЗЗД е налице, когато се нарушава правен принцип, който може да не е законодателно изрично формулиран, но спазването е проведено чрез създаването на други разпоредби, част от действащото право. Като такива са посочени принципите на справедливостта, на добросъвестността в гражданските и търговските взаимоотношения и на предотвратяване на несправедливото облагодетелстване. Досежно волята на законодателя е прието, че последният е придал правна значимост на нарушението на добрите нрави с оглед защитата на обществените отношения като цяло, а не само поради индивидуалния интерес на конкретния правен субект. Съдът е стигнал до извод, че договорната клауза за неустойка би могла да се нищожна, като нарушаваща

принципа на справедливост и създаваща условия за неоснователно обогатяване, когато вследствие на заплащането ѝ, ще е налице неравностойност на насрещните задължения по договора, или неустойката ще излезе извън обезпечителните или обезщетителните си функции, които са ѝ придадени от страните. Прието е, че преценката за накърняването на пределите на нравствената допустимост в тази хипотеза бил следвало да се основава на вида на неизпълнението, за обезщетяването на което е уговорена неустойката, на начина на определянето ѝ, на базата на изчисляването ѝ.

В посочения смисъл е налице и друго решение, постановено реда по чл.290 ГПК - №88/22.6.2010 г. по т.д.№911/2009 г. на ВКС, I ТО, в което също се приема, че преценката за нищожност на неустойката поради накърняване на добрите нрави следва да се прави за всеки конкретен случай и то към момента на сключване на договора. Със заплащането на такъв размер неустойка би се достигнало до неоснователно обогатяване на наемодателя за сметка на наемателя, поради което по този начин се нарушава и принципа за справедливост.

Пропорционално на отхвърлената част от претендираната сума правилно са били определени и разноските на заявителя, съответно като същите са били определени в размера на сумата от 509.89 лв. общо за ДТ и за адвокатското възнаграждение, като съдът е съобразил и разпоредбата на чл. 78, ал. 1 от ГПК вр. решение от 25.01.2024 година по дело С- 438/2022 година на СЕС и постоянната практика на ВКС след неговото постановяване. За останалите суми е била издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК.

С обжалваното разпореждане съдът е отхвърлил частично заявлението за издаването на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК, с вх. № 7617 от 08.12.2025 година на заявителя и частен жалбоподател В. Х. Г., ЕГН ***** **В ЧАСТТА** на претендираната договорна неустойка върху назаплатени задължения за наем за месеците февруари-май 2024 година, ведно със законната лихва върху тази сума, произтичаща от Договора за наем от 01.05.2017 година, както и **В ЧАСТТА** на претендираните разноски за размера над 509.89 лв. до общо претендирания такъв от 2109.03 лв.

Предвид всичко гореизложено, отказът за издаване на Заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК, в частта му досежно претенцията за неустойка върху незаплатени задължения за наем за месеците февруари-май 2024 година, ведно със законната лихва върху тази сума се явява както допустим, а по същество и правилен и законосъобразен, а частната жалба на жалбоподателя е необоснована и неоснователна.

По всички изложени съображения въззивният съд намира, че оплакванията в частната жалба са неоснователни, а обжалваното с нея разпореждане като краен резултат е правилно, поради което следва да бъде потвърдено.

Водим от горните мотиви и на основание чл.278, ал. 4 от ГПК и чл.271,

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА Разпореждане № 2992/11.12.2025г., постановено по частно гражданско дело № 1603 по описа за 2025г. на Чирпански районен съд, ІV състав, с което е отхвърлено заявлението на частния жалбоподател В. Х. Г. с ЕГН *****, действаща чрез пълномощника си адв. Д. Л. Л. - САК, за издаване на заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК срещу длъжника „И.Т.Д.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. С., *** и длъжника К. А. Д., ЛНЧ *****, като солидарен наемател, за парично вземане, в полза на частния жалбоподател В. Х. Г., ЕГН *****, **В ЧАСТТА** на претендираната договорна неустойка върху назаплатени задължения за наем за месеците февруари-май 2024 година, ведно със законната лихва върху тази сума, произтичаща от Договора за наем от 01.05.2017 година, до изплащане на вземането, както и **В ЧАСТТА** на претендираните разноси за размера над 509.89 лв. до общо претендирания такъв от 2109.03 лв., като ПРАВИЛНО и ЗАКОНОСЪОБРАЗНО.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____